

Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ,
Διονυσία ΓΡΟΥΖΗ, Παύλος ΚΟΡΤΖΙΝΟΣ,
Σοφία ΛΑΤΣΟΥ, Μαρία ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗ

Οι επενδυτικές δραστηριότητες των Περιφερειών και των συναφών νομικών μορφωμάτων των 25 Χωρών-Μελών της Ε.Ε.

Πρόλογος
Του Καθηγητού Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Οι εξελίξεις και οι εμφανισθείσες νέες συνθήκες ζωής κατά τις τελευταίες δεκαετίες, εξελίξεις και συνθήκες πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές, δημογραφικές, περιβαλλοντολογικές, πολιτιστικές, δημιούργησαν πολλές, ιδιότυπες και *sui generis* ανάγκες, τις οποίες σπεύδουν να καλύψουν εν τω μέτρω του εφικτού τα σύγχρονα Κράτη Δυτικού Τύπου, (δηλαδή Κράτη Δικαίου και Πρόνοιας), είτε διότι οι Πολίτες αδυνατούν να τις καλύψουν, είτε διότι αυτά τα ίδια πρέπει να δικαιώσουν την αποστολή τους ως Κρατών Δικαίου και Πρόνοιας.

Η προσέγγιση όμως αυτών των αναγκών οδηγεί μοιραίως σε «μετάλλαξη», «αναμόρφωση», «μεταποίηση» των δομών τους, εν σχέσει με τα κατά το παρελθόν, και υπό διάφορες βεβαίως συνθήκες ισχύοντα, και «εναποθέτει επ' αυτών νέες αρμοδιότητες, νέα νομικά μορφώματα, νέες δραστηριότητες, νέες μορφές θετικών παρεμβάσεων, αλλά και «μειώνει» ενίοτε το εύρος των παραδοσιακών αρμοδιοτήτων τους, αφού καταδεικνύει την ανάγκη εκχώρησής τους προς άσκηση σε τρίτους ή την άσκησή τους εν συνεργασία με τρίτους, ανεξαρτήτως της νομικής υπόστασης των τρίτων.

Μεταξύ των «αναπόφευκτων» δομικών αλλαγών περιλαμβάνονται οι νέες, διευρυμένων αρμοδιοτήτων διοικητικές δομές των Περιφερειών, (υπό τη διοικητική και την οικονομική προσέγγιση του όρου), των Νομών ή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Δήμων, οι οποίες χωρίς να αφίστανται της παραδοσιακής αποστολής τους, καλούνται να διαδραματίσουν νέο σύνθετο, πολύπλοκο, ουσιώδη ρόλο για την εξυπηρέτηση των Πολιτών, τόσο επί «παραδοσιακών» πεδίων όσο και επί νέων τομέων, π.χ. χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων.

Προς τις «μεταλλαγμένες» αυτές δομές προσβλέπουν μετά μεγίστων προσδοκιών, τόσο στο σύγχρονο Κράτος Δικαίου και Πρόνοιας, όσο και δύο άλλες κατηγορίες εμπλεκόμενων: οι Τοπικοί Αιρετοί και οι Πολίτες Μέλη των Τοπικών Κοινωνιών: το πρώτο επιχειρώντας να καταστεί «λειτουργικότερο» με την αποκοπή δραστηριοτήτων ποικίλων,

αλλά τοπικής εμβέλειας, οι δεύτεροι υπό το κράτος φιλόδοξων επιλογών και οι τρίτοι, οι Πολίτες, αναμένοντες την μέσω συλλογικών παρεμβάσεων διευθέτηση ζωτικού χαρακτήρος υποθέσεων τους και αναγκών τους, όπως π.χ. η υποβοήθηση της τοπικής ανάπτυξης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ιδίως του Γ' βαθμού (επίπεδο Περιφέρειας), προσφέρεται, λοιπόν, ή δίνει την εικόνα, ότι προσφέρεται, περισσότερο από ό,τι το Κεντρικό Κράτος, δηλαδή το ίδιο το νομικό πρόσωπο της Πολιτείας, λόγω του μεγέθους των Πολιτικών και Διοικητικών Μονάδων της για την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών, δράσεων και καθηκόντων και για την ανάληψη εισαγωγής συμμετοχικών οικονομικών διαδικασιών και συμπράξεων, επί σκοπώ παραγωγής ποιοτικώς καλλιτέρου και θεματολογικώς διευρυμένου έργου τοπικής εμβέλειας επ' ωφελεία των υπ' αυτής διοικουμένων.

Τα πλεονεκτήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Γ' βαθμού (επίπεδο Περιφέρειας), συμποσούνται εν προκειμένω, και εν τίνι μέτρω οφείλονται, στο μέγεθος των διοικητικών μονάδων της, πλην εξαιρέσεων, στην εγγύτητα της δομής τους σε σχέση με το Κράτος, με τους Πολίτες, στον νέο της ρόλο ως μοχλού ενδογενούς ανάπτυξης, στην δυνατότητα άμεσης αναθεώρησης τυχόν αστόχων αποφάσεων, κ.ά.

Μεταξύ των νέων αρμοδιοτήτων, τις οποίες οι Περιφέρειες καλούνται να ασκήσουν, είναι και εκείνες επενδυτικού εν γένει χαρακτήρος, επί σκοπώ παροχής προς τους Πολίτες υπηρεσιών και αγαθών τέτοιας υφής, που αυτοί, είτε δεν μπορούν να παραγάγουν, λόγω της φύσης των πραγμάτων για τον εαυτό τους, είτε γιατί το σχετικό κόστος είναι γι' αυτούς αποτρεπτικό, είτε γιατί το μέγεθος της Περιφέρειας λειτουργεί αποτρεπτικώς.

Η ανάληψη τέτοιων δραστηριοτήτων επενδυτικού χαρακτήρος από τις Περιφέρειες καθίσταται συνεχώς περισσότερο επιτακτική, λόγω των νέων συνθηκών παγκοσμιοποίησης, ισοπέδωσης και «ομογενοποίησης» αρχών και αξιών κ.ά., δεδομένου, ότι τελικώς οι Περιφέρειες «εμπεριέχουν» μεγέθη, (γεωγραφικά, δημογραφικά, οικιστικά, πρώτων υλών, αναγκών κατανάλωσης κ.ά.), τα οποία είτε επιτρέπουν, είτε επιβάλλουν την «εμπλοκή» τους σε επενδυτικές δραστηριότητες αυτών των ιδίων, (των Περιφερειών δηλαδή), τρίτων ή συμπραττόντων από κοινού πολυμερών σχημάτων (Κράτος, Περιφέρειες, Νομοί, Δήμοι, Ιδιώτες, Αλλοδαπά νομικά μορφώματα).

Οι επί μέρους αυτές λειτουργίες, δραστηριότητες και θετικές δράσεις ουσιαστικώς συνθέτουν μεθοδολογικώς την έννοια της οικονομικής πολιτικής, ανεξαρτήτως εάν αυτή ασκείται εν πλήρει συνειδήσει, βάσει γενικού ή ειδικού προγράμματος, αποσπασματικώς, περιστασιακώς ή επί τακτικής βάσεως, υπό καθεστώς μονοπωλίου ή πλήρους ανταγωνισμού, με πόρους προερχόμενους υπό της Κεντρικής Διοικήσεως ή «παραγμένους» (μέσω π.χ. φόρων, εισφορών, τελών κ.ά.) επί τόπου εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας, ή προερχομένους εκ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή, τέλος, προερχομένους εκ δανείων.

Επισημαίνονται, ότι, τηρουμένων των αναλογιών, *mutatis mutandis* η Γαλλία θεωρείται ως η Χώρα εκείνη, η οποία πρωτοπορούσα εισήγαγε μηχανισμούς αυτονόμων επενδυτικών δράσεων σε επίπεδο Περιφέρειας.¹

1. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Περιφερειακή Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση: Βέλγιο, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία. Τόμος Α', Η' Έκδ. Αθήναι, 2005, σελ. 141 επόμεν.*

Η ανά χείρας εργασία περιλαμβάνει Πρόλογο, είκοσι πέντε Κεφάλαια, Επίλογο και Βιβλιογραφία. Η βασική δομή καταγραφής, ανάλυσης και κριτικής προσέγγισης του όλου θέματος για τις εξεταζόμενες Χώρες είναι σχεδόν η αυτή.

Το όλο εγχείρημα προσέκρουσε ευθύς εξ αρχής σε σειρά προβλημάτων, όπως η έλλειψη για πολλές Χώρες συνολικών καταγραφών των θεμάτων, η διαφοροποιημένη μορφή των Τοπικών κατά Χώρα Δομών, των αρμοδιοτήτων τους, του τρόπου χρηματοδότησής τους, της ευχέρειας, ή μη, εναρμόνισης ή διαφοροποίησης της επενδυτικής του πολιτικής προς εκείνη του Κράτους, της διαφοροποιημένης πληροφόρησης επί των αυτών θεμάτων λόγω του ετερόκλητου των πηγών προέλευσης των στοιχείων, γλωσσικές δυσχέρειες κ.ά.

Συντάκτες του ανά χείρας κειμένου, πλην του Προλόγου και του Επιλόγου, την ευθύνη των οποίων φέρει ο υπογράφων το παρόν κείμενο είναι κατ' αλφαβητική σειρά η κυρία Γρουζή Διονυσία, ο κ. Κοντζίνος Παύλος, η κυρία Λάτσου Σοφία και η κυρία Χριστοδουλάκη Μαρία.

Παρά τις εγγενείς εν γένει δυσχέρειες του όλου εγχειρήματος συγγραφής της ανά χείρας εργασίας, ο υπογράφων εκτιμά, ότι η άρτια επιστημονική κατάρτιση των Συντακτών, η υπομονή, η μεθοδικότητα, η συνέπεια, η υπευθυνότητα και η διάθεση για ανάληψη πρωτοβουλιών, οδήγησαν στην «παραγωγή» ενός τελικού προϊόντος ιδιαίζοντως σημαντικού, ακόμη και εάν αυτό αποτιμηθεί υπό έποψη συλλογής, αξιολόγησης και σύνθεσης πολύτιμων πληροφοριών, περί ενός ιδιαίτερου ενδιαφέροντος θέματος, μη διερευνηθέντος επαρκώς εν Ελλάδι, και συγχαίρει για το επιτευχθέν αποτέλεσμα.

Τέλος, υπό άλλη προσέγγιση, το ανά χείρας «προϊόν» εκτιμάται, ότι συνιστά όχι μόνον πολύτιμη πηγή πληροφοριών και δημιουργικών προβληματισμών, αλλά υπό πολλές εστίμεις πολύτιμο εργαλείο για Σχεδιαστές επενδυτικών δραστηριοτήτων Κεντρικού, Περιφερειακού και Τοπικού επιπέδου.

Αθήναι, Ιούνιος 2007

**Κωνσταντίνος ΓΕ.
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

Καθηγητής Παντείου
Πανεπ. Κοιν. και Πολ. Επιστημ.,
Πανεπιστημίου Αθηνών (Επισκ.),
Ex Ch.L.U.L. Bruxelles, Ex Int.
I.I.A.P., Paris

Δρ Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ

Εντετ. Διδασκ. Μεταπ.
Προγρ. Χαροκοπείου
Πανεπιστημίου

**ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
ΣΕ ΧΩΡΕΣ
ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ
ΑΛΒΑΝΙΑ, ΒΟΣΝΙΑ,
ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ,
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ,
ΚΡΟΑΤΙΑ, Π.Γ.Δ.Μ.,
ΣΕΡΒΙΑ-
ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ,
ΡΟΥΜΑΝΙΑ
ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΣΧΕΔΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ**

Αθήναι
Μάρτιος 2005